

ILUARSISSUT

Isumaliutissiissut 8. novembarimik ulluligaq taarserpaa

Ataatsimiititaliap inassuteqaataani naqinnerlukkamik iluarsineq (allannguutissatut siunnersuutit nr. 55-57)

2023-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Peter Poulsen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Frederik Nielsen, Demokraatit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattoq, Naleraq

Ulloq 27. september 2022-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Imarisai:

1. Aallaqqaasiut3	
1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat	3
1.2 Ataatsimoortumik tullerriaarisarnissamik tunngavik	4
1.3 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik siullermeerinnineq	5
1.4 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aallarniutitut oqaaseqaatai	5
2. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat	6
2.1 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummenera	8
3. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqtai/oqaaseqaatai aalajangersimasut suliaasaqarfinnut agguataarlugit	– 9
4. Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit	9
4.1. Sammisag 1 – Teknikikkut allannguutit	9
4.2. Sammisag 2 – Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allannguutit	10
4.3. Sammisag 3 – Aningaasartuuteqarnerussutissat	10
4.4. Sammisag 4 – Aningaasartuutaanerusut	11
4.5. Sammisag 5 – Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut missingiutit nutaat	12
5. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit	12
5.1 Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat	12
6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai	13

Ilanngussanut takussutissiaq:

- A. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut apeqqtai 14. september 2022 -meersut.
- B. Ataatsimiititaliap ilanngussaq A malillugu apeqqtanaanut Naalakkersuisut akissutaat 13. oktober 2022 -meersut.
- C. Naalakkersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat 3. november 2022-meersut.
- D. Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat 3. november 2022-meersut.
- E. ICC-p sassartitsinerani saqqummiussat.

1. Aallaqqaasiut

2023-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit ulloq 28. september 2022-imi siullermeerneqarpoq. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsimmi § 16, imm. 1 naapertorlugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerata aappassaaneerneqarneratalu akornanni Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu Inatsisartunut isumaliutissiissuteqassaaq.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Nuummi august 2022-imi missingersuutit pillugit isumasioqatigiinnermi ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq. Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik misissuinini suliarinninninilu tunngavigalugit Naalakkersuisunut apeqquiorpoq. Apeqquutit ilanngussaq A-tut Naalakkersuisullu akissutaat ilanngussaq B-tut ilanngunneqarput.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartut siullermeerinninnerata kingornatigut Naalakkersuisut ulloq 3. november 2022-imi allannguutissatut siunnersuutit 75-inik saqqummiussipput. Aningaasaliissutinut taamatullu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuuteqartoqarpoq. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ilanngussaq C-tut aamma D-tut ilanngunneqarput.

Aappassaaneerinninnissap siullermik 7. novembarimut kingornalu 11. novembarimut kinguartinneqarnissaa ataatsimiititaliap Siulittaasoqarfimmut qinnutigisariaqarsimavaa. Tamatumunnga tunngaviuvoq aappassaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit saqqummiussassatut Naalakkersuisut nalunaarutigisaasa ataatsimiititaliamit utaqqineqartariaqarsimanagerat. Tamatuma peqatigisaanik aappassaaneerinninnissap kinguartinneqarnerata kinguneraa siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaata ulloq 21. novembarimut kinguartinneqarnissaanik ataatsimiititaliap Siulittaasoqarfimmut qinnuteqarnera.

Inatsisartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappassaaneerinninnissaannut ataatsimiititaliaq matumuuna isumaliutissiissuteqarpoq.

1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi pingaarnertigut aalajangersarneqarpoq. (matuma kingorna missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmik taagorneqarpoq. Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnissaanut aaqqissuunneqarnissaanullu malittarisassaliorsinnaasut § 13, imm. 1-imi allassimavoq. Naalakkersuisullu aningaasanut inatsisip aaqqissugaanera aamma allaffissornikkut aningaasanut inatsisip suliarineqarnerata ingerlasarnera pillugit Naammisorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 44, 27. november 2020-meersoq aqquutigalugu taamaaliorput. Tassani aningaasanut inatsisip aningaasaleeriaatsinut immikkoortiternera kiisalu aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliarinnittarneq pillugit maleruagassanik aalajangersaasoqarpoq.

1.2 Ataatsimoortumik tullerïiaarisarnissamik tunngavik

Ataatsimoortumik pingaarnersiuiilluni tullerïiaarisarnermik periuseqarneq aningaasaqarnitta pilersaaruserneqarnerani pingaarnertut tunngaviuvoq. Aningaasaqarnerup naalakkersuinikkut suli-aqartunit paasineqarsinnaanissaata anguniarneqarnissaa aallaavigalugu aammalu siamasissumik tullerïiaarinissap qulakkeerneqarnissaa periarfissaqaqqullugu tunngavik tamanna qitiullunnarpoq. Aningaasaqarnitta pilersaarusernera paasilertoruminartumik ingerlallugulu inuiaqatigiit aningaasatigut pisinnaasaannut naleqqussakkamik aningaasartuutigut aqutsivigisinnaassagutsigit periuseq taanna aalajangiusermasariaqarparput. Aningaasanut inatsit Inatsisartunit, aningaasaliisarnermut oqartussaasuusunit aammalu aningaasaliissutit atornerqarnerannik nakkutilliisuusunit, akuersissutigineqartarpoq. Ukiumoortumik pingaarnersiuiilluni tullerïiaarineq kingusinnerusukkut ilassutit aningaasaliissuteqarnikkut aalajangiisuusumik allanngortinneqaqqusaanngilaq.

Siumoortumik aningaasaliissuteqartoqarsimatinnagu aningaasartuuteqartoqarsinnaananilu iserti-taqartoqarsinnaanngilaq. Taamaattumillu iliuusissaq aningaasanut inatsimmi inatsisiniluunniit allani tunngavissinneqarsimatinnagu iliuusissap piviusunngortinneqarnissaa sioqqullugu aningaasaliissutitigut tunngavissaq pissarsiarineqaqqaassaaq.

Aningaasanut inatsit oqaasertaliussanik arlalinnik imaqarpoq, taakkulu tassaapput inatsimmi aalajangersakkat aningaasaliissutinik aqutsinermi tapertatut atornerqartut. Oqaasertaliussat aqut-tigalugit suliassaqaqarfiup pineqartup iluani suliassaqaqarfiilluunniit assigiinngitsut iluini konto pingaarnertit akornanni nussuinissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarsinnaapput. Taamatut-taaq atuinerussutit atuinikinnerussutilluunniit ukiut aningaasanut inatsiseqarfiusut assigiinngitsut akornanni nuunneqarnissaannut Naalakkersuisut oqaasertaliussakkut piginnaatinneqarsinnaapput. Kiisalu missingersuuserneq pillugu inatsit 2016-imeersoq naapertorlugu oqaasertaliussaq aqut-tigalugu inatsimmut atuuttumut ilassutit aalajangersimasunik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Inatsimmi atuuttumik oqaasertaliussakkut allanngineq pisuni immikkorluinnaq ittuni taamaallaat pisinnaavoq aammalu aatsaat allanngineq piffissami killilikkami aatsaat pippat. Aammali inatsisini ataavartumik nalinginnaasumilluunniit allannginerit oqaasertaliussakkut pisinnaannginnerat atuuppoq.

Tassunga atatillugu missingersuusernermut malittarisassat 2008-meersut ataatsimiititaliamit innersuussutigineqassapput, tassani allassimalluni oqaasertaliussat ataasiakkaat suli pisariaqar-nersut nalilivigineqartariaqartoq. Missingersuusernermut malittarisassat naapertorlugit inatsim-mik ataavartumik nalinginnaasumilluunniit allanngineq oqaasertaliussakkut ingerlaneqaqqu-saanngilaq, tassungali taarsiullugu inatsisiliornikkut akuersissutigineqartussaalluni. Kiisalu missingersuusernermut malittarisassani allassimavoq oqaasertaliussakkut inatsimmik atuuttumik allanngineq taamaallaat pisariaqartoq inatsimmik allanngineq utaqqinneqarsinnaanngippat.

Taamaattumillu missingersuusernermut malittarisassat 2008-meersut naapertorlugit oqaaserta-liussat, taamaalillutillu aamma piginnaatitsissutit, amerlassusiat sapinngisamik annertunerpaamik killilersimaarneqartariaqartoq ataatsimiititaliamit aalajangiusermaneqarpoq.

1.3 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik siullermeerinnineq

Siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatit arlallit aammalu amerlanerusunik ikinnerusunilluunniit aningaasaliisoqarnissaannik kissaatit aalajangersimanerusut siunnersuummik siullermeerinninnermi saqqummiunneqarput. Kissaatit saqqummiunneqartut amerlanersaat ataatsimiititaliap isumaa malillugu partiit akornanni kiisalu partiit Naalakkersuisullu akornanni aningaasanut inatsit pillugu nalinginnaasumik oqallisiginninnermi ilanngutissallugit naleqqunnerupput.

1.4 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aallarniutitut oqaaseqaatai

Aningaasaqarnikkut maanna inissisimaneq pillugu:

Kalaallit Nunaata Aningaasaqarneranut Siunnersuisoqatigiinnik ukiumoortumik ataatsimeeqatiginninnini ataatsimiititaliap ulloq 22. september ingerlallappaa. Siunnersuisoqatigiit isumaat malillugu Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nunanit allanit amerlanernit sakkukinnerusumik eqqugaavoq.

Siunnersuisoqatigiinnit makku aamma tikinneqarput:

- Aningaasatigut ineriartortoqarnissaa
- Aningaasaqarnikkut politiki
- Aningaasarsiornermut politikikkut patajaassuseq

Aningaasanut inatsimmut tunngatillugu Siunnersuisoqatigiinnit makku maluginiarneqarput:

”Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuut Nunatta Karsia 2023-mi 70 mio. kr.-t angullugit, 2024-milu 40 mio. kr.-nik amigartooruteqartussaavoq, tamatumalu kingorna 2025-mi 2026-imilu sinneqartoorfiusussaalluni. Siunnersuummi taamaasilluni aningaasanut inatsiseqarfiusuni 2023-2026-mut isertitat aningaasartuutillu akornanni minnerpaamik oqimaaqatigiittoqarnissaa pillugu missingersuutitut naatsorsuuserinermullu inatsimmi piumasari-neqartunik naammassinnittoqarpoq. Taamaakkaluartoq sinneqartoorutissat suliaasaqarnerujussuaq Nunattalu Karsianut siunissami unammisassat eqqarsaatigalugit maluginiarneqartussaapput. 2023-mi 2024-milu amigartoorutissat aningaasartuutit ukiut siuliini qanoq ineriartorfiusimanerisigut ilaannakortumik nassuiarneqarsinnaapput. Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuut aaqqissuuseqqinnertut isikkulinnik annikinnerusunik aningaasartornartunik arlalinnik imaqarpoq, kisiannili aamma peqqinnissaqarfik minillugu ingerlatsinermut tapiissutitullu aningaasaliissutit akit akissarsiallu iluarsiiiffiginerisigut annikillisinnerannik imaqarluni.

Nunatta Karsia missingersuusiortarnermut politikeqarneq aqutigalugu akiitsoqannigilaq, kisiannili ilanngaaseereerluni 1,1 mia. kr.-nik pigisaqarluni. Nunatta Karsiata aningaasarsiornikkut inissisimanerata ataatsimut nalilersornerani aamma ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut, kommunini aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit kommunillu aqutigalugit navianartoqarsinnaanera ilanngutissallugu aamma pingaaruteqarpoq. Sanaartornernut aningaasaliinerit arlallit pissutaallutik ilanngaaseereerluni akiitsorineqartut tamarmiusut 2021-miit (3,4 mia. kr.-t) 2025-mut (6,8 mia. kr.-t)

marloriaatinngornissaat ilimagineqarpoq”

Siumut sammisumik sinneqartooruteqarnissap anguniarnissaata pisariaqarneranik Siunnersuisoqatigiit oqarnerat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq, taamaaliornikkut akiitsornissap pinngitsoortinneqarnissaa piinnarnagu, aammali unga-sinnerusoq isigalugu aningaasanut inatsimmi oqimaaqatigiittoqarnissaata sinneqartooruteqarnissalluunniit qulakkeerneqarnissaanik anguniagaqarneq nangikkumallugu. Taama oqareerluni unammilligassat Naalakkersuisut saqqummiussissumminni oqaatigisaat, nunarsuatsinni pisut kingunerinut tunngasut, ataatsimiititaliamit paasilluarneqarsinnaapput. Tassunga atatillugu Ruslandip Ukrainemi sakkutuulersornerata nunatsinni aningaasaqarnermut, taamaalillunilu aamma aningaasanut inatsimmut, sakkortuumik ajorseriartitsisinnaasutut assersuutitut taaneqarpoq.

Ingerlatsivinnik, suliffeqarfinnik kattuffinnillu assigiinngitsunik ataatsimeeqateqarneq.

Sulinerminut atatillugu ataatsimiititaliap ICC ataatsimeeqatigaa. Kattuffinnit ingerlatsivinnillu assigiinngitsunit ataatsimiititaliap sassartitaqartarnera nalinginnaavoq, aamma taamaappoq aningaasanut inatsimmik suliaqarnermut atatillugu. Ataatsimiinneq sassartitsinertut ingerlanneqarpoq, tamatumani sassartitaqartut oqariartuutiminnik saqqummiussinissaminnik periarfissinneqarput ataatsimiititaliarlu sassartitaqartunut apeqquteqarnissaminut periarfissinneqarpoq. ICC-p saqqummiussaa ilanngussaq E-tut ilanngunneqarpoq.

Tamatumani saniatigut Qeqqata Kommuniata sinnisuiunik kiisalu Maniitsumi, Kangaamiuni Atammimmilu ingerlatsivinnik suliffeqarfinnik ataatsimiititaliaq missingertuutit pillugit isumasioqatigiinnerminut atatillugu ataatsimeeqateqarpoq. Ataatsimiinnerit taakku ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnertut ingerlanneqarput, tamatumani qulequttanik ataatsimeeqatigineqartut saqqummiukkusutaannik saqqummiussivigineqarnissaminut ataatsimiititaliaq periarfissinneqarpoq.

Allakkatigut saaffiginnissutinik tigusaqarnermi imaluunniit avataaneersunik paasissutissiiffiusunik ilisimatitsiffiusunilluunniit – assersuutigalugu sassartitsinikkut - ataatsimeeqateqarnermi isummernermut aalajangersimasumut ataatsimiititaliap pituttortannginnera saqqummiunneqartulli assigiinngitsut ataatsimiititaliap isumaliutiginneqqinneranut ilanngunneqartarnerat ileqquvoq. Tamanna aamma atuuppoq siuliani taaneqartuni. Suliani aningaasanut inatsimmut toqqaanartumik attuumassuteqartuni saqqummiunneqartut assigiinngitsut aningaasanut inatsimmik suliarinninnermini ataatsimiititaliap ilannguttarpai, tassa suliat aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutinut oqaasertaliussanulluunniit immikkut attuumassuteqaraangata.

2. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat

Allannguutissatut akuerineqassappata AIS2023-p appasaaneerreqarnerani IST-p IS-illu inernerannut sunniutissat tamarmiusut takussutissiami matuma kingulianiittumi takutinneqarput.

Aningaasat mio. kr.-nngorlugit.	2023	2024	2025	2026
AIS2023-mi IST-p inernera	61,4	30,1	-45,8	-101,9
AIS2023-mi IS-ip inernera	71,4	40,1	-35,8	-91,9
Allannguutissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani IST-p inerneranut sunniutissat	-27,6	11,8	11,8	12,1
IST-p inerneranik aappassaaneerin-ninneq	33,8	42,0	-34,0	-89,8
IS-ip inerneranik aappassaaneerin-ninneq	43,8	52,0	-24,0	-79,8

Allannguutissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut saqqummiunneqarneratut isikkoqartillugu akuerineqassappat 2023-mi IS-ip inernera 43,8 mio. kr.-nik amigartooruteqassaaq. 2023-mit 2026-mut aningaasanut inatsiseqarfiusumi 8,0 mio. kr.-t sinneqartoorutigineqassapput.

Aappassaaneerinninnissamut pingajussaaneerinninnissamulluunnit allannguutissatut siunnersuuteqarnermik kinguneqarsinnaasumik suliassa qarfiit arlallit maanna qulaajaavigineqartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini Naalakkersuisut paasisutissiissutigaaat. Ataasiakkaat allannguutissatut siunnersuuteqarfingineqarsinnaasut Naalakkersuisunit naatsumik taasaqarfingineqartut ilaatigut tassaapput.

Ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninut isumaqatigiissut

Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiinniarnert ingerlateqqinneqarput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut pingajussaaneerneqarnissaanulluunniit ilanngunneqarnissaa siunertaralugu isumaqatigiissuteqarnermut tunngaviup piareerneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Konto pingaarnermi 20.05.20-mi, Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinut tunngasumi, aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Ilitsersuinermi suliniutit

Suliffeqarnermut periusissiamut nutaamut aammalu ilinniartitaaneq pillugu Naalakkersuisut isumasioqatigiissitsinerannut kiisalu ilitsersuinermik suliassa qarfiup tamarmiusup naliliiffingineqarnerata malitsigisaatut ilitsersuinermik suliassa qarfimmi malitseqartitsinissaq pilersaarutigineqarpoq. Malitseqartitsinerup tamatuma ilaatigut suliassat nuunneqarnerannik aammalu inuusuttut sullinniakkat salliutinneqarnerulernerannik nassataqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna pillugu siunnersuut Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermut Naalakkersuisoqarfik ilanngullugu Naalakkersuisoqarfiit susassa qartut akimorlugit suleqatigiinnikkut AIS23-p aappassaaneerneqarnissaanut pingajussaaneerneqarnissaanulluunniit suliarineqassaaq. Suliaq

Naalakkersuisoqarfiit akimorlugit suleqatigiissitaliamit, suliniummik “imminut pilersorneruneq”-mik suliaqartumit, suliarineqassaaq.

Umiaarsuup misissuutip Tarajup orussaa

Umiaarsuup misissuutip nutaap Tarajup uuliamut aningaasartuutaasa qaffakkiartortut matussu-serneqarnissaannut aningaasaleqqinnissamik pisariaqartitsisoqartoq Pinngortitaleriffiup paasissutissiisutigaa. Orussamut aningaasartuutissat annertussusissaat, tassungalu aaqqiissutissatut periarfissat, AIS2023-p aappassaaneerneqarnissaata tungaanut erseqqinnerusumik qulaajarneqassapput.

Akileraarutitik akitsuutinillu missingiineq nutaaq

Akileraarutit akitsuutinillu allanngoriartornerat AIS23-mi isertitassatut missingikkat allanngortinneqarnissaannik tunngavissiiinersoq Akileraaartarnermut Aqutsisoqarfimmit oktoberip qaamtaata naanerani nalilerneqassaaq. Tamatuma saniatigut pingaartumik raajat pillugit biologit siunnersuinerat pingaaruteqassaaq.

Aningaasanut inatsisip isumaqatigiinniutigineqarnera tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutit

Aningaasanut inatsit pillugu Inatsisartuni partiinik isumaqatiginninniarnaq tunngavigalugu AIS23-p pingajussaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutitik ataatsimoortunik saqqummiussinissaq naatsorsuutigineqarpoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaasa suliarinissaat ataatsimiititaliamit qilanaarnerqarpoq, maannangaarli takuneqarsinnaalereerpoq siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaasa sukumiisumik misissornissaannut naammattumik piffissaqarnissaq ajornakusoorsinnaasoq. Ajornartorsiut taanna, ataatsimiititaliap taamatullu Naalakkersuisut aningaasanut inatsimmik suliaqarnerminni piffissamik annertunerusumik pisariaqartitsineranni ajornartorsiutaalertartoq, immikkut eqqumaffigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

2.1 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummenera

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai isumaliutissiisutip matuma immikkoortuini 4-6-mi takuneqarsinnaapput.

Aappassaaneerinninnissamut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaasa amerlanersaat/tamarmik akuerineqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit inassutigineqarpoq.

3. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliassaqarfinnut agguataarlugit

Isumaliutissiissummi ilanngussat A aamma B ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut aallarniutigalugu apeqqutaanik Naalakkersuisullu akissutaannik imaqtut, aallarniutigalugit innersuusutiginEQassapput.

Aallarniutit Naalakkersuisunut apeqqutini Naalakkersuisullu akissutaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Inatsisartut ataatsimiititaliaannut ilisimatitsissutigai.

4. Aningaasaliissutininut allannguutissatut siunnersuutit

Immikkoortoq 1-imi taaneqartutut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutininik 75-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Taakkunannga 61-it aningaasaliissutininut allannguutissatut siunnersuutaapput 14-illu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaallutik. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit isumaliutissiissutit immikkoortuini 4-mi 5-imilu sammineqarput.

Aningaasaliissutininut allannguutissatut siunnersuutit sammisanut ukununnga immikkoortinEQarsimapput:

Sammissaq 1: Teknikikkut allannguutit

Sammissaq 2: Missingersuutininut sunniuteqanngitsumik allannguutit

Sammissaq 3: Aningaasartuuteqarnerussutissat

Sammissaq 4: Aningaasartuutikinnerussutissat

Sammissaq 5: Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut missingiutit nutaat

Aningaasaliissutininut allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit nr. 61-imut *normulersugaapput*.

Aningaasaliissutit pineqartillugit allannguutissatut siunnersuutit ataasiakkaat normui *aningaasaliissutininut takussutissiimi* allasimapput; *ilanngussaq 1*. Aningaasaliissutininut takussutissiat Naalakkersuisut aningaasaliissutininut allannguutissatut siunnersuutaannut saarlinggorlugit ilanngunneqarput, taakkulu isumaliutissiissummut ilanngussaq C-tut ilanngunneqarput.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit 14-iupput. Taakku nr. 62-imit nr. 75-imut *normulersugaapput*. Oqaasertaliussanut tunngatillugu normuliuunneqartoq oqaasertaliussat siornagut allanEQarpoq. Oqaasertaliussat *ilanngussaq 2*-mik taaguuserneqarput. Taakku isumaliutissiissummut ilanngussaq D-p ataani ilanngunneqarput.

4.1. Sammissaq 1 – Teknikikkut allannguutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 21-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugu IST-mut sunniuteqassanngillat.

Sammissami missingersuutitut ilanngussani oqaasertanik suliassanullu kisitsisinik il.il. nutarterineq pineqarpoq. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut il.il. apeqqutit teknikimut attuumassuteqartut tunngavigalugit nutarterisoqarpoq. Sammisap ataani aningaasaliissutitut siunnersuutitik aningaasaliissutitik allannguutaasussanik saqqummiussisoqanngilaq.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-21 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4.2. Sammissaq 2 – Missingersuutitut sunniuteqanngitsumik allannguutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutitik 31-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugu IST-mut sunniuteqassanngillat.

Manna sammissami pingaartumik allannguutissatut siunnersuutit eqimattat pingasut saqqummiunneqarput:

1. Naalakkersuisumut allatsinut naalakkersuisullu biiliinut aningaasartuutit Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata ataani kontu pingarneq ataatsimoorussamut kater-sorneqassapput.
2. Suliassaqarfik 30-p ataani isumaginninnikkut suliniutit arlallit kontut pingarnerit allanut nuunneqassapput.
3. Kontu pingarnerup 89.72.12-ip Inissialiassanut taartissanillu inissialiortiternermut tunngasup ataani suliniutitut assigiinngitsunut aningaasanik atugassanngortitsinissaq. Tamatuma saniatigut annikinnerusunik allanik nuussisoqassaaq.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 22-mit 52-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4.3. Sammissaq 3 – Aningaasartuuteqarnerussutissat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutitik 5-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut aningaasanut inatsiseqarfimmi 2023-mi 12,250 mio. kr.-inik, 2024-mi 2025-milu ukiumut 16,7 mio. kr.-inik aammalu 2026-mi 17 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Aningaasartuuteqarnerussutissat missingersuusiorneqanngitsut arlallit pinngitsoortinneqarsinnaanngitsut nalilerneqarput, taamaattumillu missingersuutitut maannangaaq ilanngunneqarlutik. Tamatumani pineqartut tassaapput:

1. Namminersorlutik Oqartussani qarasaasiaqarnikkut sillimaniarnerup qaffassarneqarneranut ukiumoortumik 4,4 mio. kr.-nik aningaasartuutit. Tamanna Namminersorlutik Oqartussat upernaq internetikkut akornusersorneqarnerisa malitsigisaatut pivoq.
2. Ilerfinnik angallassinermut ukiumoortumik 1,8 mio. kr.-nik aningaasartuuteqarnissamut inatsisitigut tunngavissamik qulakkeerineq
3. Kigarsimap eqqaani qaqqat sisooratarsinnaanerannik 2023-mi 2,1 mio. kr.-nut misissuineq 2024-miillu siunissamut ukiumoortumik 2,6 mio. kr.-t
4. Pisortanit ikiorsiissutinik suliffissarsiornermilu ikiorsiissutinik nutarterinerup malitsigisaanik meeqqanut tapiissutit pillugit inatsimmut nutaamut aningaasartuutit. Inatsit taanna AIS23-mi salliutitatur kukkunikkut nalunaarutigineqanngilaq.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutitut nr. 53-mut aamma 54-mut isummernissani ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaanut **kinguartippaa**.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 55-57 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4.4. Sammissaq 4 – Aningaasartuutaanerusut

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 2-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut aningaasanut inatsiseqarfinni 2023-imi 35,355 mio. kr.-inik aammalu ukiuni missingersuusiorfiusuni 2024-2026-mi ukiumut 0,4 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Ukiuni aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2023-mi 35 mio. kr.-nik sillimmatit immikkoortinneqarsinnaassasut Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik naliliivoq. Aningaasat kontumi pingaarnermi 20.11.51-imi, Aaqqissusseqqinnerit sunniutaannut tunngasumi immikkoortinneqarput. Aningaasat UKA2022-mi inatsisissatut siunnersuummi sulinerup ilanngaatiq qaffassutigisassaata aningaasalersorneqarnissaanut atugassanngortinneqarsimagaluarput, inatsisissatulli siunnersuut saqqummiunneqarsimanngilaq.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammissaq 4-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 58-59 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4.5. Sammisag 5 – Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut missingiutit nutaat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 2-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut aningaasanut inatsiseqarfimmi 2023-imi aammalu ukiuni missingersuusiorfiusuni 2024-2026-mi ukiumut 4,5 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Sammissap taassuma ataani sulinermi ajoqusersimanermut iliuserisanut allannguutit akuerineqartut kingunerisaattut allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq. Tamanna ukiumoortumik 2,3 mio. kr.-nik aningaasartuuteqarnerunermik nassataqassaaq. Akerlianilli ernineranut aningaasaateqarfimmut aningaasartuutinit ukiumoortumik 6,8 mio. kr.-nik sipaarutit ilanngunneqarnissaat periarfissaasorinarpoq, ernineranut aningaasaateqarfimmut tapiissutit AIS2023-mi qaffasippallaamik annertussusilerneqarsimanerat pissutigalugu. Sulisoqarnermut akitsuummit ernineranut aningaasaateqarfimmut tapiissutip kukkulluni naatsorsorneqarsimanera tamatumunnga pissutaavoq.

Sammisag 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 60-61 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

5. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit

5.1 Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutininik katillugit 14-inik Naalakkersuisut siunnersuuteqarput. Ataatsimiititaliap matumani isumaliutissiissummini ilanngussaq D innersuussutigaa.

Allannguutissatut siunnersuutinut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 62-imit 75-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Taama oqaaseqarluni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit aappassaaniigassanngortippaa.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-21 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 22-52 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutinut nr. 53-mut aamma 54-mut isummernissani ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerreqarnissaanut **kinguartippaa**.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 55-57 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 4-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 58-59 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 60-61 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 62-imit 75-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Inatsisartut suliarinninnerat tunngavigalugu Inatsisartut inaarutaasumik pingajussaaneerinnillutik suliarinninnissaat sioqqullugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut suliarineqaqqittussanngorlugu inatsisissatut siunnersuut ingerlateqqinneqassasoq ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq.**

Hans Peter Poulsen
Siulittaasoq

Jens Frederik Nielsen
Siulittaasup tullia

Asii Chemnitz Narup

Lars Poulsen

Mariia Simonsen

Kuno Fencker

Jens Napaattoq